

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USTAVNOM SUDU

Član 1.

U Zakonu o Ustavnom sudu („Službeni glasnik RS”, broj 109/07), u članu 3. stav 2. se menja i glasi:

„Javnost se obezbeđuje objavljivanjem odluka Ustavnog suda, objavljivanjem saopštenja sa sednica na internet stranici Ustavnog suda, održavanjem javne rasprave i rasprave u postupku pred Ustavnim sudom, davanjem saopštenja sredstvima javnog informisanja, održavanjem konferencija za medije i na drugi način.”.

Član 2.

U članu 4. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Izuzetno, u postupku po ustavnim žalbama i žalbama sudija, javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca, Ustavni sud može odlučiti da pravo uvida u spise predmeta imaju samo učesnici u postupku.”.

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 3.

U članu 10. stav 1. menja se i glasi:

„Ustavni sud, većinom glasova svih sudija, donosi Poslovnik o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik) kojim se bliže uređuje organizacija, način rada i postupanja Ustavnog suda.”.

Član 4.

Naziv glave II. menja se i glasi:

„II. IZBOR, IMENOVANJE, PRESTANAK DUŽNOSTI I POLOŽAJ SUDIJA
USTAVNOG SUDA”.

Član 5.

U članu 14. dodaju se novi st. 1. i 2. koji glase:

„Sudiji Ustavnog suda prestaje dužnost ispunjenjem opštih uslova za starosnu penziju.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, Ustavni sud može, zbog rada na započetim predmetima, sudiji produžiti radni vek do isteka vremena na koje je izabran, odnosno imenovan, uz njegovu saglasnost.”.

Dosadašnji st. 1. do 3. postaju st. 3. do 5.

U stavu 4. broj: „1.”, zamenjuje se brojem: „3.”.

Posle stava 5. dodaje se stav 6. koji glasi:

„Penzijski osnov za obračun visine starosne penzije sudije Ustavnog suda čini mesečni iznos plate bez poreza i doprinosa, koji sudiji pripada za puno radno vreme u mesecu u kojem mu prestaje dužnost.”.

Član 6.

Posle člana 20. dodaje se član 20a, koji glasi:

„Član 20a

Plata sudije Ustavnog suda odgovara položaju i nadležnostima Ustavnog suda i odgovornosti sudije za obavljanje dužnosti i predstavlja jednu od garancija njegove nezavisnosti u zaštiti ustavnosti i zakonitosti i ljudskih i manjinskih prava i sloboda.

Plata predsednika i sudije Ustavnog suda određuje se na osnovu osnovne plate.

Osnovna plata, prema ovom zakonu, jeste vrednost u koju se ne uračunava procenat za vrednovanje minulog rada.

Osnovica za obračun i isplatu plata predsednika i sudije Ustavnog suda utvrđuje se Zakonom o budžetu Republike Srbije.

Koeficijent za obračun i isplatu plate predsednika Ustavnog suda iznosi 12,00, a sudije Ustavnog suda 10,50.

U slučaju da u Ustavnom sudu nisu popunjena sva sudijska mesta, do njihove popune, plata predsednika i sudije Ustavnog suda se uvećava 10%, za svako nepopunjeno sudijsko mesto.

Sudija Ustavnog suda koji je izabran, odnosno imenovan na dužnost iz reda profesora pravnog fakulteta, a koji prava iz radnog odnosa ostvaruje na pravnom fakultetu, ima pravo na mesečnu naknadu u visini razlike između plate sudije Ustavnog suda, obračunate za puno radno vreme bez uvećanja po osnovu godina provedenih na radu, i plate koju ostvaruje na pravnom fakultetu, utvrđene u skladu sa propisima kojima se uređuje način obračuna sredstava za plate i koeficijenata za obračun i isplatu plata na fakultetima čija se delatnost finansira iz budžeta Republike Srbije.”.

Član 7.

U članu 21. posle stava 3. dodaju se st. 4. do 8. koji glase:

„Sudija Ustavnog suda kome je prestala dužnost istekom vremena na koje je izabran ili imenovan, ima pravo da se u roku od tri meseca od dana prestanka dužnosti vrati na rad u državni i drugi organ ili pravno lice iz koga je izabran, odnosno imenovan za sudiju Ustavnog suda, na poslove koje je obavljao do izbora, odnosno imenovanja ili na druge poslove koji odgovaraju njegovom stepenu stručnosti i sposobnostima.

Sudiji Ustavnog suda koji je izabran ili imenovan iz reda sudija ili zamenika javnih tužilaca, miruje sudijska, odnosno javnotužilačka funkcija dok obavlja dužnost sudije Ustavnog suda.

Sudija, odnosno zamenik javnog tužioca iz stava 5. ovog člana kome je prestala dužnost istekom vremena na koje je izabran ili imenovan, nastavlja da obavlja sudijsku funkciju, odnosno funkciju zamenika javnog tužioca, u sudu, odnosno javnom tužilaštvu iz koga je izabran, odnosno imenovan na dužnost.

Visoki savet sudstva, odnosno Državno veće tužilaca dužni su da u roku od 30 dana od dana prestanka dužnosti sudije Ustavnog suda donesu rešenje u slučaju iz stava 6. ovog člana.

Sudiji Ustavnog suda koji je izabran ili imenovan iz reda javnih tužilaca danom stupanja na dužnost prestaje javnotužilačka funkcija, a po prestanku dužnosti

sudije Ustavnog suda zbog isteka vremena na koje je izabran, odnosno imenovan na dužnost, Državno veće tužilaca, u roku od 30 dana, donosi odluku o njegovom izboru na funkciju zamenika javnog tužioca u javnom tužilaštvu iz koga je bio izabran, odnosno imenovan na dužnost sudije Ustavnog suda.”.

Član 8.

U članu 22. posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Sednice, javne rasprave i drugi oblici rada Ustavnog suda mogu se, po odluci Ustavnog suda, održavati i izvan sedišta Ustavnog suda.”.

Član 9.

U članu 27. stav 3. posle reči: „nameštenika”, dodaju se zapeta i reči: „ako ovim zakonom nije drugačije određeno”.

Član 10.

Posle člana 27. dodaju se čl. 27a do 27d koji glase:

„Član 27a

Aktom iz člana 27. stav 2. ovog zakona određuje se potreban broj državnih službenika na položaju, državnih službenika na izvršilačkim radnim mestima i nameštenika u Stručnoj službi.

Član 27b

Položaj u Stručnoj službi je radno mesto na kome državni službenik ima ovlašćenja i odgovornosti vezane za vođenje i usklađivanje rada Stručne službe, odnosno pojedinih delova Stručne službe ili na kome je zadužen za organizaciju i obavljanje najsloženijih stručnih poslova koji su u funkciji ostvarivanja Ustavom utvrđene nadležnosti Ustavnog suda.

Državnog službenika na položaj u Stručnoj službi postavlja Ustavni sud, većinom glasova svih sudija.

Državni službenik na položaju u Stručnoj službi može biti premešten, privremeno ili do isteka vremena na koje je postavljen, na drugi položaj u Stručnoj službi, ako to zahtevaju interesi ostvarivanja Ustavom utvrđene nadležnosti Ustavnog suda, pri čemu se vreme provedeno na prethodnom položaju računa u vreme na koje je državni službenik postavljen.

Član 27v

Državni službenik može da napreduje premeštajem na izvršilačko radno mesto u višem zvanju, postavljenjem na položaj ili viši položaj u Stručnoj službi, odnosno prelaskom u viši platni razred bez promene radnog mesta.

Državni službenik kome je najmanje tri puta uzastopno određena ocena „naročito se ističe” može da napreduje i na izvršilačko radno mesto koje nije u neposredno višem zvanju, ako ispunjava uslove za obavljanje poslova tog radnog mesta.

Državnom službeniku koji je napredovao premeštajem na izvršilačko radno mesto u višem zvanju, koeficijent platnog razreda u okviru platne grupe u kojoj se nalazi njegovo novo radno mesto određuje predsednik Ustavnog suda, vodeći računa da koeficijent koji se određuje odgovara složenosti i obimu poslova koje će državni službenik na tom radnom mestu obavljati, kao i dotadašnjim rezultatima rada državnog službenika.

Državni službenik koji je zasnovao radni odnos u Ustavnom sudu i koji je nakon prve godine rada ocenjen ocenom „naročito se ističe” napreduje za dva platna razreda u okviru platne grupe u kojoj se nalazi radno mesto na koje je raspoređen.

Član 27g

Zaposlenima u Stručnoj službi mogu se utvrditi koeficijenti za obračun i isplatu plate koji su do 30% veći od koeficijenata predviđenih zakonom kojim se uređuju plate državnih službenika i nameštenika.

Visina koeficijenata iz stava 1. ovog člana određuje se aktom o platama zaposlenih u Stručnoj službi koji donosi Ustavni sud, većinom glasova svih sudija.

Osnovica za obračun i isplatu plata zaposlenih u Stručnoj službi jednaka je osnovici za obračun i isplatu plata državnih službenika i nameštenika u drugim državnim organima.

Član 27d

Sekretar Ustavnog suda priprema predlog kadrovskog plana istovremeno sa pripremom predloga budžeta Ustavnog suda, tako da bude usklađen sa njim.

Kadrovski plan donosi predsednik Ustavnog suda, po pribavljenom mišljenju radnog tela Ustavnog suda nadležnog za organizaciona i finansijska pitanja.

Član 27đ

Troškovi dodatnog obrazovanja državnih službenika u Stručnoj službi koje je od značaja za rad Ustavnog suda, kao i troškovi vezani za obavljanje stručne prakse državnih službenika u Stručnoj službi u međunarodnim institucijama nadležnim za zaštitu ljudskih prava i ustavnim sudovima drugih država, padaju na teret budžetskih sredstava Ustavnog suda.

Prava i obaveze državnog službenika u Stručnoj službi koji se dodatno obrazuje, odnosno koji je upućen na stručnu praksu, uređuju se u skladu sa zakonom koji uređuje prava i obaveze državnih službenika.”.

Član 11.

Član 28. menja se i glasi:

„Sredstva za rad i funkcionisanje Ustavnog suda (u daljem tekstu: budžet Ustavnog suda), obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, na predlog Ustavnog suda.

Ustavni sud samostalno raspolaže sredstvima budžeta Ustavnog suda.

Vlada ne može bez saglasnosti predsednika Ustavnog suda, obustaviti, odložiti ili ograničiti izvršenje budžeta Ustavnog suda.

Postupak za utvrđivanje predloga budžeta Ustavnog suda uređuje se ovim zakonom i Poslovníkom.”.

Član 12.

Posle člana 28. dodaju se čl. 28a i 28b koji glase:

„Član 28a

Sekretar Ustavnog suda priprema predlog budžeta Ustavnog suda u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem i Poslovníkom i dostavlja ga radnom telu Ustavnog suda nadležnom za finansijska pitanja.

Radno telo iz stava 1. ovog člana utvrđuje predlog budžeta Ustavnog suda i upućuje ga predsedniku Ustavnog suda radi dostavljanja na mišljenje ministarstvu nadležnom za poslove finansija.

O predlogu iz stava 2. ovog člana ministar nadležan za poslove finansija dostavlja Ustavnom sudu obrazloženo mišljenje.

U slučaju da ministar nadležan za poslove finansija ima primedbe na dostavljeni predlog budžeta Ustavnog suda, organizovaće konsultacije sa predsednikom Ustavnog suda i radnim telom iz stava 1. ovog člana, radi postizanja saglasnosti.

Ako ministar nadležan za poslove finansija nema primedbe na predlog budžeta Ustavnog suda ili se postigne saglasnost iz stava 4. ovog člana, Ustavni sud, većinom glasova svih sudija, utvrđuje konačan predlog budžeta Ustavnog suda, koji ministarstvo nadležno za poslove finansija bez izmena uključuje u nacrt zakona o budžetu Republike Srbije, a Vlada bez izmena u predlog zakona o budžetu Republike Srbije.

Ako se ne postigne saglasnost iz stava 4. ovog člana, ministarstvo nadležno za poslove finansija konačan predlog budžeta Ustavnog suda iz stava 5. ovog člana bez izmena uključuje u nacrt zakona o budžetu Republike Srbije, a Vlada bez izmena u predlog zakona o budžetu Republike Srbije.

U slučaju iz stava 5. ovog člana Vlada u obrazloženju predloga zakona o budžetu Republike Srbije navodi razloge zbog kojih smatra da predlog zakona o budžetu Ustavnog suda nije prihvatljiv.

Član 28b

Kontrola izvršenja budžeta Ustavnog suda sprovodi se u skladu sa propisima koji uređuju budžetski sistem, računovodstvo i reviziju.

Ustavni sud obezbeđuje vršenje interne kontrole izvršenja budžeta Ustavnog suda na način predviđen Poslovníkom, a u skladu sa propisima koji uređuju budžetski sistem, računovodstvo i reviziju.”.

Član 13.

Član 30. stav 2. menja se i glasi:

„U postupku pred Ustavnim sudom mogu učestvovati lica koja na osnovu specijalnog punomoćja ovlaste učesnici u postupku.”.

Član 14.

Član 35. menja se i glasi:

„U postupku pred Ustavnim sudom određuje se sudija izvestilac, u skladu sa Poslovníkom.

Izuzetno, kada to složenost ustavnopravnih pitanja zahteva, predsednik Ustavnog suda može odrediti jednog ili više sudija koji će zajedno sa sudijom izvestiocem sprovesti postupak i pripremiti zajednički predlog akta o kome odlučuje Ustavni sud.”.

Član 15.

Posle člana 35. dodaje se član 35a koji glasi:

„Član 35a

Radnje u prethodnom postupku preduzima sudija izvestilac, odnosno Stručna služba, u skladu sa ovim zakonom i Poslovnikom.

U prethodnom postupku se ispituje urednost i dopuštenost podnesaka kojima se inicira ili pokreće postupak pred Ustavnim sudom, dostavljaju akti o pokretanju postupka, odnosno inicijative na odgovor i mišljenje, prikupljaju potrebni podaci, obaveštenja i dokazi u cilju provere navoda iz inicijative za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti.

U prethodnom postupku se preduzimaju i druge procesne radnje od značaja za odlučivanje Ustavnog suda.”.

Član 16.

Član 36. menja se i glasi:

„Ustavni sud će odbaciti podnesak kojim se inicira ili pokreće postupak pred Ustavnim sudom:

- 1) kad utvrdi da Ustavni sud nije nadležan za odlučivanje;
- 2) ako podnesak nije podnet u određenom roku;
- 3) ako je podnesak anonimn;
- 4) kad u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke koji onemogućavaju postupanje;
- 5) kad utvrdi da je podnesak očigledno neosnovan;
- 6) ako utvrdi da se podneskom zloupotrebljava pravo;
- 7) kad ne postoje druge pretpostavke za vođenje postupka i odlučivanje, utvrđene zakonom.

Kad Ustavni sud utvrdi da nije nadležan za odlučivanje, može podnesak kojim se pokreće postupak, ustupiti nadležnom organu.”.

Član 17.

Član 42. menja se i glasi:

„Ustavni sud odlučuje o pitanjima iz svoje nadležnosti na sednici Ustavnog suda, sednici Velikog veća ili sednici Malog veća.

Ustavni sud može, radi razjašnjenja stvari u predmetu, održavati i pripremne sednice, konsultativne sastanke i druge sednice, u skladu sa Poslovnikom.”.

Član 18.

Posle člana 42. dodaju se čl. 42a do 42g, koji glase:

„Član 42a

Ustavni sud na sednici Ustavnog suda, koju čine sve sudije Ustavnog suda:

- 1) donosi opšte akte;
- 2) donosi odluke iz člana 45. tač. 1) do 5), tač. 8), 11), 14) i 15) ovog zakona;
- 3) pokreće postupak za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonitosti opšteg akta, po sopstvenoj inicijativi;

- 4) donosi rešenje iz člana 46. tačka 10) ovog zakona;
- 5) odlučuje kad nije postignuta jednoglasnost u odlučivanju Velikog veća;
- 6) donosi pojedinačne akte ako ovim zakonom ili Poslovnikom nije predviđeno da ih donose veća ili predsednik Ustavnog suda.

Na sednici Ustavnog suda odluke se donose većinom glasova svih sudija Ustavnog suda.

Sednica Ustavnog suda se zakazuje i u slučaju održavanja javne rasprave i sednice o većanju i glasanju posle održane javne rasprave.

Član 42b

Ustavni sud na sednici Velikog veća, koje čine predsednik Ustavnog suda i sedam sudija:

- 1) donosi odluke iz člana 45. tač. 6), 7), 9), 10), 12) i 13) ovog zakona;
- 2) donosi rešenja iz člana 46. tač. 1) do 8) ovog zakona;
- 3) odlučuje ako nije postignuta jednoglasnost u odlučivanju Malog veća.

Na sednici Velikog veća odluke, odnosno rešenja iz stava 1. ovog člana donose se jednoglasno.

Ako se ne postigne jednoglasnost članova Velikog veća, odluku, odnosno rešenje donosi sednica Ustavnog suda.

Ustavni sud ima dva Velika veća.

Predsednik Ustavnog suda određuje sastav Velikog veća godišnjim rasporedom poslova Ustavnog suda.

Član 42v

Ustavni sud na sednici Malog veća, koga čine troje sudija Ustavnog suda od kojih je jedan predsednik veća, donosi:

- 1) rešenje iz člana 46. tačka 9) ovog zakona;
- 2) zaključke iz člana 47. ovog zakona.

Na sednici Malog veća rešenja i zaključci iz stava 1. ovog člana donose se jednoglasno.

Ako se ne postigne jednoglasnost članova Malog veća, rešenje, odnosno zaključak donosi Veliko veće.

Ustavni sud, većinom glasova svih sudija, donosi odluku kojom određuje broj Malih veća.

Predsednik Ustavnog suda određuje predsednika i članove Malog veća godišnjim rasporedom poslova Ustavnog suda.

Član 42g

Sednicu Ustavnog suda zakazuje i njome rukovodi predsednik Ustavnog suda.

Predsednik Ustavnog suda, koji je istovremeno i predsednik Velikog veća, zakazuje i rukovodi sednicom tog veća.

Sednicu Malog veća zakazuje i njome rukovodi predsednik tog veća.

Na sednici Ustavnog suda, kao i na sednici Velikog i Malog veća vodi se zapisnik.

Način rada i odlučivanja na sednici Ustavnog suda i sednicama Velikog i Malog veća bliže se uređuje Poslovníkom.”.

Član 19.

U članu 43. stav 1. posle reči: „komisije” dodaju se reči: „i odbore”.

Član 20.

U članu 45. u tački 14) tačka se zamenjuje tačkom i zapetom i dodaje se tačka 15), koja glasi:

„15) odbija zahtev za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonnosti opšteg akta iz inicijative povodom koje je doneto rešenje o pokretanju postupka.”.

Član 21.

U članu 46. tačka 1) menja se i glasi:

„1) pokreće postupak za utvrđivanje neustavnosti, nezakonnosti ili nesaglasnosti sa opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorom;”.

Tačka 5) menja se i glasi:

„5) odbacuje inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti u slučaju iz člana 53. stav 2. ovog zakona;”.

U tački 9) tačka se zamenjuje tačkom i zapetom i dodaje se tačka 10) koja glasi:

„10) odlaže objavljivanje svoje odluke u „Službenom glasniku Republike Srbije”.”.

Član 22.

Član 47. menja se i glasi:

„Ustavni sud zaključkom:

1) odbacuje inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti opšteg akta, predlog ili drugi zahtev kojim se pokreće postupak pred Ustavnim sudom, izuzev ustavne žalbe, zbog nenadležnosti;

2) odbacuje predlog za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonnosti opšteg akta i inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti koji nisu podneti u roku iz člana 168. stav 5. Ustava;

3) odbacuje žalbu sudije, javnog tužioca i zamenika javnog tužioca ako nije podneta u zakonom propisanom roku;

4) odbacuje inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti opšteg akta, predlog ili drugi zahtev kojim se pokreće postupak pred Ustavnim sudom, izuzev ustavne žalbe, koji je nerazumljiv ili nepotpun, odnosno koji sadrži druge nedostatke koji onemogućavaju postupanje Ustavnog suda;

5) odbacuje anonimnu inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti opšteg akta, predlog ili drugi zahtev kojim se pokreće postupak pred Ustavnim sudom, izuzev ustavne žalbe;

6) odbacuje inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti opšteg akta, predlog ili drugi zahtev kojim se pokreće postupak pred Ustavnim sudom, izuzev ustavne žalbe, koji predstavlja zloupotrebu prava;

7) odbacuje inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti i predlog za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonitosti opšteg akta koji nije donet;

8) odbacuje inicijativu za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti i predlog za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonitosti opšteg akta čiji je donosilac pravno prestao da postoji;

9) odlučuje o zahtevu donosioca osporenog opšteg akta da se zastane sa postupkom;

10) obustavlja postupak kada je povučen predlog za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonitosti opšteg akta, odnosno kad inicijator odustane od inicijative za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti;

11) obustavlja postupak i u drugim slučajevima, izuzev postupka po ustavnoj žalbi, zbog povlačenja ili odustanka ovlašćenog predlagača, odnosno podnosioca od podnetog zahteva ili zbog prestanka drugih procesnih pretpostavki za vođenje postupka.

Ustavni sud donosi zaključke i u drugim slučajevima kada u skladu sa odredbama ovog zakona i Poslovnika ne donosi odluku, odnosno rešenje.”.

Član 23.

Član 48. menja se i glasi:

„Odluke, rešenja i zaključci Ustavnog suda sadrže: uvod, izreku i obrazloženje.

Sadržina pojedinih delova akata iz stava 1. ovog člana bliže se uređuje Poslovníkom, s tim što obrazloženje rešenja o odbacivanju ustavne žalbe, odnosno zaključka može sadržati samo pravni osnov za donošenje.”.

Član 24.

U članu 51. stav 1. menja se i glasi:

„Predlog za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonitosti, odnosno inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti sadrži: naziv opšteg akta čija se ustavnost ili zakonitost osporava; naziv i broj službenog glasila u kome je opšti akt objavljen, ako je objavljivanje izvršeno u službenom glasilu; oznaku odredbe ili odredaba opšteg akta čija ustavnost ili zakonitost se osporava; odredbe Ustava, odnosno zakona u odnosu na koje se osporava ustavnost ili zakonitost opšteg akta; razloge osporavanja i druge podatke od značaja za ocenjivanje ustavnosti ili zakonitosti osporenog opšteg akta; predlog, odnosno zahtev kako da se odluči; podatke o predlagaču, odnosno podnosiocu inicijative; potpis predlagača, odnosno podnosioca inicijative.”.

Član 25.

U članu 52. posle reči: „podnošenja” dodaje se reč: „urednog”.

Član 26.

U članu 53. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Kad Ustavni sud nađe da je inicijativa neprihvatljiva, jer iznetim razlozima osporavanja nije potkrepljena tvrdnja da ima osnova za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti, inicijativu će rešenjem odbaciti.”

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Stav 4. menja se i glasi:

„Kad Ustavni sud nakon sprovedenog postupka oceni da zahtev za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonitosti iz inicijative povodom koje je pokrenut postupak, nije osnovan, doneće odluku o njegovom odbijanju.”

Član 27.

U članu 58. posle stava 3. dodaju se st. 4. i 5. koji glase:

„Ustavni sud može posebnim rešenjem odložiti objavljivanje svoje odluke u „Službenom glasniku Republike Srbije”, ali najduže za šest meseci od dana njenog donošenja.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, Ustavni sud odluku kojom je utvrđeno da opšti akt nije u saglasnosti sa Ustavom, zakonom, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava ili potvrđenim međunarodnim ugovorom, dostavlja donosiocu opšteg akta zajedno sa rešenjem o odlaganju objavljivanja.”

Član 28.

U članu 61. stav 1. posle reči: „pojedinačnog akta” dodaju se zapeta i reči: „u skladu sa pravilima postupka u kome je pojedinačni akt donet”.

Član 29.

U članu 63. posle reči: „sud će” dodaju se zapeta i reči: „ako oceni osnovanim takvo pitanje,”.

Član 30.

U članu 79. stav 1. posle reči: „kandidata” dodaju se zapeta i reči: „u roku od 48 časova od donošenja odluke.”.

U st. 2. i 3. reč: „sata” zamenjuje se rečju: „časa”.

Član 31.

Posle člana 81. dodaje se novi član 81a koji glasi:

„Član 81a

Kada je predlogom tražena zabrana tajnog ili paravojnog udruženja, Ustavni sud će svojom odlukom utvrditi da je delovanje takvog udruženja zabranjeno Ustavom.

Odlukom iz stava 1. ovog člana Ustavni sud može odrediti preduzimanje mera koje su neophodne da se spreči delovanje tajnog ili paravojnog udruženja.”.

Član 32.

U članu 85. stav 1. reči: „zahtev o kome Ustavni sud treba da odluči i potpis podnosioca ustavne žalbe”, zamenjuju se rečima: „opredeljen zahtev o kome Ustavni sud treba da odluči, uz isticanje visine i osnova naknade materijalne ili nematerijalne štete, kada se naknada zahteva, potpis podnosioca ustavne žalbe, odnosno lica kome je izdato specijalno punomoćje za podnošenje ustavne žalbe.”.

U stavu 2. posle reči: „sredstva” dodaju se zapeta i reči: „dokazi o visini materijalne štete”.

Posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Zahtev za naknadu štete može biti postavljen samo istovremeno sa podnošenjem ustavne žalbe.”.

Član 33.

U članu 89. st. 2. i 3. menjaju se i glase:

„Kada Ustavni sud utvrdi da je osporenim pojedinačnim aktom ili radnjom povređeno ili uskraćeno ljudsko ili manjinsko pravo i sloboda zajemčena Ustavom, može poništiti pojedinačni akt osim sudske odluke, zabraniti dalje vršenje radnje ili odrediti preduzimanje druge mere ili radnje kojom se otklanjaju štetne posledice utvrđene povrede ili uskraćivanja zajemčenih prava i sloboda i odrediti način pravičnog zadovoljenja podnosioca.

Odlukom kojom se usvaja ustavna žalba Ustavni sud će odlučiti i o zahtevu podnosioca ustavne žalbe za naknadu materijalne, odnosno nematerijalne štete, kada je takav zahtev postavljen.”.

Član 34.

Član 90. briše se.

Član 35.

U članu 99. stav 2, članu 100. stav 1. i članu 101. reč: „razrešenju” zamenjuje se rečima: „prestanku funkcije”.

Član 36.

Posle člana 102. dodaje se član 102a koji glasi:

„Član 102a

U postupku po žalbi sudije, javnog tužioca i zamenika javnog tužioca shodno se primenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje postupak po ustavnoj žalbi.”.

Član 37.

U članu 103. broj: „102.” zamenjuje se rečju: „102a”.

Član 38.

Ustavni sud će uskladiti Poslovnik sa odredbama ovog zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 39.

Sudija Ustavnog suda koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona izabran, odnosno imenovan na dužnost sudije Ustavnog suda iz reda sudija, po prestanku dužnosti sudije Ustavnog suda zbog isteka vremena na koje je izabran, odnosno imenovan, ima pravo da bude izabran na sudijsku funkciju u sudu iz koga je izabran, odnosno imenovan na dužnost sudije Ustavnog suda ili u sudu najvišeg stepena koji je preuzeo nadležnost suda iz koga je sudija Ustavnog suda izabran, odnosno imenovan.

Visoki savet sudstva dužan je da donese odluku o izboru na sudijsku funkciju iz stava 1. ovog člana, u roku od 30 dana od dana prestanka dužnosti sudije Ustavnog suda.

Član 40.

Postupci započeti pre stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama ovog zakona.

Zahtevi za naknadu štete podneti Komisiji iz člana 90. stav 3. Zakona o Ustavnom sudu („Službeni glasnik RS, broj 109/07), do dana stupanja na snagu ovog zakona, rešiće se u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 41.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o platama u državnim organima i javnim službama („Službeni glasnik RS”, br. 34/01, 62/06 – dr. zakon, 63/06 – ispravka dr. zakona, 116/08 – dr. zakon i 92/11), u delu koji se odnosi na način utvrđivanja plata predsednika i sudija Ustavnog suda.

Član 42.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o Ustavnom sudu sadržan je u članu 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije prema kome Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje ustavnost i zakonitost i članu 175. stav 3. Ustava, kojim je propisano da se uređenje Ustavnog suda, postupak pred Ustavnim sudom i pravno dejstvo njegovih odluka uređuju zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o Ustavnom sudu („Službeni glasnik RS”, broj 109/07) donet je novembra 2007. godine. U toku primene ovog zakona pojavili su se određeni problemi u praksi Ustavnog suda, koji se pre svega odnose na preopterećenost Ustavnog suda, iz razloga nasleđenih predmeta Suda Srbije i Crne Gore, kao i velikog broja podnetih ustavnih žalbi.

Postojeći zakonski okvir nije omogućavao Ustavnom sudu da određene procesne stvari rešava na drugi način osim na sednici svih sudija. Zbog toga, kao i zbog široke nadležnosti, Ustavni sud nije u mogućnosti da na efikasan način postupa u predmetima koji se odnose na ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti zakona i drugih opštih akata, kao i u postupcima po ustavnim žalbama.

Iz navedenih razloga predložene su neophodne izmene Zakona o Ustavnom sudu, koje se odnose na organizaciju Ustavnog suda, kao i na izmenu pojedinih procesnih odredaba i način odlučivanja Ustavnog suda.

Predloženim izmenama stvoriće se zakonske pretpostavke za efikasniji rad Ustavnog suda i ojačati njegova samostalnost i nezavisnost, a sve u cilju izvršavanja Ustavom utvrđenih nadležnosti Ustavnog suda, koje se pre svega odnose na zaštitu ustavnosti i zakonitosti i zaštitu ljudskih ili manjinskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Zakona precizira se odredba člana 3. Zakona o Ustavnom sudu, koja se odnosi na obezbeđenje javnosti rada Ustavnog suda.

Članom 2. Zakona precizira se odredba člana 4. Zakona o Ustavnom sudu u pogledu ograničavanja prava na uvid u spise predmeta, koji se odnose na ustavne žalbe i žalbe sudija, javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca, a imajući u vidu specifičnost ovih postupaka.

Članom 3. Zakona, kojim se menja se član 10. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu, uvodi se značajna novina u rad Ustavnog suda. Ovim članom Zakona se precizira da Ustavni sud donosi Poslovnik o svom radu većinom glasova svih sudija.

Članom 4. Zakona menja se naziv Glave II Zakona o Ustavnom sudu, radi usklađivanja sa predloženim izmenama i dopunama u ovoj glavi Zakona o Ustavnom sudu.

Članom 5. Zakona dopunjuje se odredba člana 14. Zakona o Ustavnom sudu, kojom se reguliše prestanak dužnosti sudije Ustavnog suda zbog ispunjenja uslova za starosnu penziju. Novim stavom 1. precizira se trenutak kada sudiji Ustavnog suda prestaje dužnost, dok se novim stavom 5. propisuje šta čini osnov za obračun visine starosne penzije.

Članom 6. Zakona dodaje se novi član 20a koji bliže uređuje platu sudije Ustavnog suda. Stavom 1. ovog člana Zakona je predviđeno da plata sudije Ustavnog suda odgovara položaju i nadležnostima Ustavnog suda i odgovornosti sudije za obavljanje dužnosti i predstavlja jednu od garancija njegove nezavisnosti u zaštiti ustavnosti i zakonitosti i ljudskih i manjinskih prava i sloboda. Stavom 4. se predviđa da se osnovica za obračun i isplatu plata predsednika i sudija Ustavnog suda utvrđuje Zakonom o budžetu Republike Srbije. Na ovaj način se postiže veća samostalnost sudija Ustavnog suda budući da su elementi za obračun i isplatu plata sudija Ustavnog suda određeni isključivo zakonom, i to Zakonom o Ustavnom sudu i Zakonom o budžetu Republike Srbije. Predloženim rešenjem se eliminiše odlučivanje Vlade o platama sudija Ustavnog suda, budući da prema važećim zakonskim rešenjima, Vlada zaključkom utvrđuje osnovicu za isplatu plata sudija Ustavnog suda. Pored toga, predviđeno je uvećanje plate sudija Ustavnog suda za 10% za svako upražnjeno sudijsko mesto, što odgovara povećanom opterećenju sudija Ustavnog suda u slučaju da nisu popunjena sva sudijska mesta. Takođe, predviđen je i način ostvarivanja naknade sudije Ustavnog suda koji je istovremeno i profesor pravnog fakulteta.

Članom 7. Zakona dopunjuje se član 21. Zakona o Ustavnom sudu, u smislu da se sudijama Ustavnog suda, posle prestanka dužnosti sudije Ustavnog suda omogućava da se vrate na radno mesto ili drugu funkciju koju su obavljali pre stupanja na dužnost sudije, čime se učvršćuje samostalnost i nezavisnost sudije Ustavnog suda.

Članom 8. Zakona dopunjuje se član 22. Zakona o Ustavnom sudu, tako što se predviđa mogućnost da se javne rasprave i sednice Ustavnog suda mogu, pod odluci Ustavnog suda, održati i izvan njegovog sedišta u Beogradu.

Članom 9. Zakona daje se mogućnost da se Zakonom o Ustavnom sudu mogu i drugačije urediti radni odnosi zaposlenih u Ustavnom sudu u odnosu na opšte propise koji uređuju radne odnose državnih službenika i nameštenika, a imajući u vidu specifičnosti Ustavnog suda u odnosu na druge državne organe.

Članom 10. Zakona u Zakon o Ustavnom sudu dodaju se čl. 27a do 27d, kojim se na poseban način uređuju određena pitanja vezana za radne odnose zaposlenih u Stručnoj službi Ustavnog suda, a imajući u vidu specifičnost i složenost poslova koji se obavljaju u Stručnoj službi. Ovim odredbama ustanovljava mogućnost određivanja položaja u Stručnoj službi Ustavnog suda, propisuju posebni uslovi za napredovanje državnih službenika zaposlenih u Stručnoj službi Ustavnog suda, kao i mogućnost uvećanja koeficijenata za obračun njihovih plata i dodatno obrazovanje o trošku Ustavnog suda.

Članom 11. Zakona izmenjen je član 28. Zakona o Ustavnom sudu, u cilju preciziranja obezbeđivanja budžetskih sredstava za rad i funkcionisanje Ustavnog suda. U cilju očuvanja samostalnosti i nezavisnosti Ustavnog suda propisano je da Vlada ne može bez saglasnosti predsednika Ustavnog suda obustaviti, odložiti ili ograničiti izvršenje budžetskih sredstava opredeljenih za rad Ustavnog suda.

Članom 12. Zakona, Zakon o Ustavnom sudu dopunjen je čl. 28a i 28b, kojima se utvrđuje postupak za pripremu predloga budžeta Ustavnog suda i način vršenja kontrole trošenja budžetskih sredstava opredeljenih za rad Ustavnog suda. Predložena rešenja idu za tim da poveća samostalnost i nezavisnost Ustavnog suda u pogledu postupka predlaganja potrebnih budžetskih sredstava za rad Ustavnog suda, kao i da se ograniči uticaj izvršne vlasti u pogledu predlaganja obima budžetskih sredstava potrebnih za rad Ustavnog suda.

Odredbom člana 13. Zakona precizira se odredba člana 30. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu u pogledu punomoćja za zastupanje učesnika u postupku pred Ustavnim sudom.

Odredbama člana 14. Zakona menja se član 35. Zakona o Ustavnom sudu, tako što se daje mogućnost da predsednik Ustavnog suda odredi jednog ili više sudija Ustavnog suda koji će zajedno sa sudijom izvestiocem sprovesti prethodni postupak i pripremiti zajednički predlog akta o kome odlučuje Ustavni sud kada je to neophodno zbog složenosti ustavnopravnih pitanja koje su predmet postupka pred Ustavnim sudom.

Članom 15. Zakona, tekst Zakona o Ustavnom sudu se dopunjuje članom 35a kojim se preciziraju ovlašćenja sudije izvestioca i Stručne službe Ustavnog suda u prethodnom postupku.

Članom 16. Zakona menja se član 36. Zakona o Ustavnom sudu na taj način što se preciziraju slučajevi u kojima Ustavni sud odbacuje podnesak kojim se inicira ili pokreće postupak pred Ustavnim sudom. U odnosu na važeći zakon predviđena su tri nova slučaja kada se podnesak odbacuje.

Članom 17. Zakona, kojim se menja član 42. Zakona o Ustavnom sudu, određeni su oblici rada Ustavnog suda, tako što je propisano da Ustavni sud odlučuje na sednici sednici Ustavnog suda, sednici Velikog veća i sednici Malog veća. Uvođenje novih oblika rada Ustavnog suda, kao što su sednice Velikog i Malog veća doprineće efikasnijem odlučivanju Ustavnog suda naročito kada je u pitanju donošenje odluka procesne prirode i odlučivanje u postupku po ustavnim žalbama.

Članom 18. Zakona, Zakon o Ustavnom sudu se dopunjuje odredbama čl. 42a do 42g kojima se precizira nadležnosti, sastav i načina rada i odlučivanja na sednici Ustavnog suda i sednicama Velikog i Malog veća. Članom 42a je predviđeno je da se na sednici Ustavnog suda koju čine sve sudije Ustavnog suda donose najvažnije odluke iz nadležnosti Ustavnog suda, kao što su meritorne odluke u postupku ocene ustavnosti i zakonitosti, odluke u postupku zabrane političke stranke, sindikalne organizacije, udruženja građana ili verske zajednice i odluke u postupku o postojanju povrede Ustava od strane predsednika Republike. Članom 42b propisani su slučajevi kada odlučuje Veliko veće, a to je odlučivanje u postupcima u kojima nije nadležna sednica Ustavnog suda i donošenje rešenja procesnog karaktera. Na sednici Velikog veća odluke, odnosno rešenja donose se jednoglasno, a ako se ne postigne saglasnost, o predmetu odlučuje sednica Ustavnog suda. Ustavni sud ima dva Velika veća, a predsednik Ustavnog suda određuje sastav Velikog veća godišnjim rasporedom poslova Ustavnog suda. Članom 42v propisano je da Malo veće donosi određeno rešenje i zaključke procesnog karaktera. Kao i kod Velikog veća i na sednici Malog veća zaključci se donose jednoglasno, a ako se ne postigne saglasnost o predmetu iz nadležnosti tog veća odlučuje Veliko veće. Broj Malih veća određuje se odlukom Ustavnog suda, a predsednik Ustavnog suda određuje predsednika i članove Malog veća godišnjim rasporedom poslova Ustavnog suda. Na ovaj način je omogućeno efikasnije postupanje Ustavnog suda sa jedne strane, a sa druge strane su ispoštovane odredbe člana 175. Ustava koje utvrđuju način odlučivanja Ustavnog suda.

Članom 19. Zakona predviđa se da Ustavni sud, kao stalno radno telo, pored komisija, može obrazovati i odbore, a članom 20. Zakona dopunjuje se član 45. Zakona o Ustavnom sudu na taj način što se propisuje još jedan slučaj kada Ustavni sud donosi odluku, čime se popunjava pravna praznina koja postoji u važećem Zakonu o Ustavnom sudu.

Odredbama člana 21. Zakona precizira se član 46. Zakona o Ustavnom sudu koji uređuje slučajeve kada Ustavni sud odlučuje rešenjem.

Odredbama čl. 22. i 23. Zakona menjaju se čl. 47. i 48. Zakona o Ustavnom sudu na taj način što se određuju slučajevi kada Ustavni sud odlučuje zaključkom što do sada nije bilo propisano i propisuju se obavezni elementi odluka, rešenja i zaključaka Ustavnog suda, pri čemu se Ustavnom sudu daje ovlašćenje da može bliže urediti sadržinu tih obaveznih elemenata.

Članom 24. Zakona menja se član 51. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu, koji uređuje sadržaj predloga za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonitosti, odnosno inicijativa za pokretanje postupka za ocenu ustavnosti ili zakonitosti. Navedena izmena je neophodna zbog činjenice da je u dosadašnjoj praksi veliki broj inicijalnih akata podnosioca bio nepotpun, što je dovodilo do odlugovlačenja ovih postupaka. Iz istog razloga izvršena je i dopuna člana 52. Zakona o Ustavnom sudu (član 25. Zakona).

Članom 26. Zakona dopunjen je član 53. Zakona o Ustavnom sudu na taj način što su precizirani slučajevi kada Ustavni sud donosi rešenje o odbacivanju inicijative, odnosno odluku o odbijanju zahteva za utvrđivanje neustavnosti ili nezakonitosti akta.

Članom 27. Zakona dopunjuje se odredba člana 58. Zakona o Ustavnom sudu, na način da se daje ovlašćenje Ustavnom sudu da odloži objavljivanje svoje odluke u „Službenom glasniku Republike Srbije” za najviše šest meseci, kako bi se dala mogućnost donosiocu akta koji je oglašen neustavnim ili nezakonitim da u tom periodu izvrši odgovarajuće izmene osporenog akta, čime se sprečava eventualno nastajanje pravne praznine i štetnih posledica, koje bi mogle da nastanu od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda.

Odredbama čl. 28. i 29. Zakona dopunjuju se odredbe člana 61. stav 1. i člana 63. Zakona o Ustavnom sudu, radi njihovog preciziranja.

Članom 30. Zakona dopunjuje se odredba člana 79. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu na taj način što se propisuje rok u kome se može izjaviti žalba u postupku u vezi sa potvrđivanjem mandata narodnih poslanika.

Članom 31. Zakona, tekst Zakona o Ustavnom sudu se dopunjuje članom 81a, kojim je uređen sadržaj odluke Ustavnog suda u postupku za zabranu tajnog ili paravojnog udruženja.

Odredbom člana 32. Zakona, kojim se menja se člana 85. Zakona o Ustavnom sudu, predviđa se da ustavna žalba obavezno mora sadržati i opredeljeni zahtev, kao i zahtev u pogledu tražene materijalne, odnosno nematerijalne štete, kako bi Ustavni sud uz odluku o ustavnoj žalbi istovremeno odlučio i o zahtevu za štetu. U skladu sa tim, članom 33. Zakona vrši se preciziranje člana 89. Zakona o Ustavnom sudu.

Članom 34. Zakona brisan je član 90. Zakona o Ustavnom sudu koji je predviđao Komisiju za naknadu štete povodom odluke Ustavnog suda o ustavnoj žalbi. Utvrđivanje naknade štete zbog povređenog ljudskog ili manjinskog prava, koje je utvrđeno odlukom Ustavnog suda, prema odredbi člana 33. je u nadležnosti Ustavnog suda. Takvo rešenje u skladu je sa praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, koji prilikom utvrđivanja povrede prava istovremeno utvrđuje i visinu štete.

Članom 35. Zakona izvršena je redakcija pravnotehničke prirode u odredbama čl. 99, 100. i 101. Zakona o Ustavnom sudu koje uređuju postupak po žalbi sudija, javnih tužilaca i zamenika javnih tužilaca na odluku o prestanku funkcije.

Članom 36. Zakona dodaje se član 102a u Zakon o Ustavnom sudu, kojim je propisano da se u postupku po žalbi sudije, javnog tužioca i zamenika javnog tužioca shodno se primenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje postupak po ustavnoj

žalbi. Na taj način su dodatno uređena pravila postupka u postupku po žalbi sudije, javnog tužioca i zamenika javnog tužioca, s obzirom da ovo pitanje važećim zakonim nije precizno uređeno.

Odredbe čl. 38. do 42. Zakona predstavljaju prelazne i završne odredbe kojima se određuju rokovi za donošenje podzakonskih akata, određuje način primene ovog Zakona na postupke započete pre njegovog stupanja na snagu, postupanje po zahtevima za naknadu štete koji su podneti Komisiji za naknadu štete ministarstva nadležnog za pravosuđe, prestanak važenja odredaba Zakona o platama u državnim organima i javnim službama u delu koji se odnosi na utvrđivanje plata sudija Ustavnog suda i stupanje Zakona na snagu.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se ovaj zakona donese po hitnom postupku, budući da bi nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad Ustavnog suda.